† AMBROZIE
EPISCOPUL GIURGIULUI

ZIUA ÎNVIERII – ZIUA BUCURIEI

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI
2008

Coperta: Icoana Învierii Domnului - Biserica Mănăstirii Sf. M. Mc. Gheorghe din Giurgiu.

Această Pastorală se va citi în bisericile parohiale şi manastireşti la Sfânta Liturghie în prima zi, iar în filii a doua zi de Pasti

IUBITULUI NOSTRU CLER,
CINULUI MONAHAL
ŞI DREPTMĂRITORILOR CREŞTINI
DIN CUPRINSUL EPISCOPIEI GIURGIULUI
HAR, MILĂ ŞI PACE DE LA DUMNEZEU TATĂL,
IAR DE LA NOI, ARHIEREŞTI BUNECUVÂNTĂRI

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul,
să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa”
(Psalm 127, 24)

Iubiții mei fii sufleteşti,

Milostivirea nemărginită a Părintelui ceresc ne-a ajutat să străbatem zilele Postului Mare şi să ajungem astăzi la Praznicul cel slăvit în care „*toate s-au umplut de lumină şi cerul şi pământul şi cele dedesubt*”. Având cugetele curate şi sufletele adăpate din paharul vieții, din potirul Sfintei Euharistii, ne este uşor să împlinim îndemnul Bisericii noastre străbune care ne spune: „Cerurile după cuviință să se veselească şi pământul să se bucure. Şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută; că s-a sculat Hristos, Bucuria cea veşnică.”[1] Mare şi sfântă şi mult prăznuită este ziua aceasta în care Mântuitorul a întărit cu fapte adevărul despre ființa şi lucrarea Sa dumnezeiască, înviind „a treia zi după Scripturi”. Stăpâniți de această încredințare, prăznuim an de an Paştile cele sfințite prin care ne împărtăşim cu apa cea vie a dreptei credințe, care izvorăşte „*nu din piatră seacă, făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunii*”. Sărbătorind cu bucurie şi cu evlavie adâncă preamărita minune a Învierii Domnului, ne reînnoim neîncetat viața noastră creştinească, mărturisind, astfel, mai deplin, că

1. Canonul Învierii, Cântarea 1, în *Slujba Învierii şi Carte de Te-Deum*, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1998, p. 26.

„propovăduirea noastră nu este zadarnică şi nici credinţa noastră deşartă”(I Cor.15,14) pentru că *„Paştile cele sfinţite“* ce ni s-au arătat astăzi, *Paştile Hristos Mântuitorul*, sunt *Paştile credincioşilor*, precum ne îndeamnă a cânta Sfânta noastră Biserică în aceste luminoase zile de praznic.

Starea de bucurie şi de trăire la care atât de stăruitor suntem chemaţi astăzi, în Ziua Învierii Domnului, constituie trăsătura de temelie a învăţăturii Bisericii pe care, ca o mamă iubitoare, doreşte să o sădească în sufletele noastre, ale celor care suntem fiii şi slujitorii ei. Bucuria atunci este deplină, când toţi cei ce se împărtăşesc din darurile Sfintelor Paşti duc o viaţă de adevăraţi fii, înmănuncheaţi în aceleaşi virtuţi, după cum stăruie a ne învăţa Sfântul Apostol Pavel: „Cu orice îndemn care este în Hristos, cu orice mângâiere a dragostei, cu orice împărtăşire a duhului, cu orice milostivire şi îndurare, împliniţi bucuria mea, ca să gândiţi la fel, având aceeaşi iubire, un suflet, aceeaşi cugetare.”(Filip. 2, 1-2). Este arătat cu prisosinţă cuprinsul nesfârşit al strădaniilor noastre ca să împlinim bucuria Bisericii pentru ca aceasta „să nu se ia de la noi”, aşa cum Însuşi Mântuitorul ne spune. Cinstind chipul nostru cu întruparea Sa, suferind de bunăvoie răstignire şi moarte, ne-a arătat că jertfa Lui s-a împlinit pentru ca „prin aceasta, noi viaţă să avem”(Ioan 10, 10). Iar viaţa dăruită de El prin biruinţa asupra morţii a fost slăvită de cununa nemuririi, îmbrăţişând, la cel mai înalt nivel, tot ceea ce poate să-i dea strălucire. Dacă în clipele de grele suferinţe ale Domnului, Apostolii au fost cuprinşi de întristare şi de teamă, încât unii s-au îndoit în credinţă, au fugit sau şi-au zdruncinat ataşamentul, vestea învierii, încredinţarea că El este viu şi că mormântul se află gol, le-a umplut inima de o negrăită bucurie. Astfel, le-a deschis mintea să priceapă adevăratul înţeles al Scripturii, să înţeleagă mai limpede cuvintele rostite la frângerea pâinii în Emaus, pe malul Mării Tiberiade şi în alte locuri unde El li s-a arătat.

De aproape două mii de ani, creştinătatea se îndestulează din acest izvor de încredere, de nădejde şi de bucurie, ceea ce ne încredinţează că propovăduirea Sfinţilor Apostoli şi credinţa noastră nu au fost zadarnice. De aceea Învierea este ,,sărbătoarea luminii şi a bucuriei" pentru că, prin moartea de bună voie pe Cruce şi prin Înviere, zidul despărţitor dintre Dumnezeu şi omenire a fost sfărâmat. Hristos Se aduce pe Sine Însuşi Jertfă neprihănită, trecându-ne, astfel, *„de la moarte la viaţă şi de pe pământ la cer*."

Înfrăţiţi în credinţa şi nădejdea cea întru Hristos şi uniţi întru dragostea Lui, astăzi ne simţim mai mult decât în orice altă zi un singur suflet, o singură familie de fii ai lui Dumnezeu. Bucuria noastră de acum nu este şi nici nu trebuie să fie o bucurie numai pentru mediul nostru personal, individual, familial, ci este o bucurie neţărmurită, după cum şi faptul Învierii are o valoare universală. „Existenţa noastră, - spunea Părintele Dumitru Stăniloae - s-a umplut prin Învierea Domnului de bucuria prin excelenţă, de o bucurie reală, consistentă, durabilă. Şi precum înainte de Învierea lui Hristos toate erau ţinute într-o frântură de sens neîmplinită, batjocorită, chinuitoare, aşa Învierea Lui umple toate de lumină şi de bucurie."[2] Atunci bucuria Învierii este o bucurie duhovnicească ce nu desparte, ci uneşte; nu îndepărtează, ci apropie suflet de suflet, aducând fiecăruia după credinţa sa mângâiere şi tărie în încercările vieţii, putere şi încredere în lucrarea faptelor bune. Atât de dumnezeiesc şi de actual răsună astăzi cântarea care ne cheamă pe fiecare la iubire şi la iertare faţă de semenii noştri, la milă şi la ajutorare faţă de cei întristaţi şi lipsiţi: „Ziua Învierii, să ne luminăm cu prăznuire şi unii pe alţii să ne îmbrăţişăm. Să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le !"[3]

2. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Paştele - sărbătoarea luminii şi a bucuriei*, în *Ortodoxie şi Românism,* Sibiu, 1939, p. 266.
3. Canonul Învierii, Slava de la Laude, *op. cit.*, p. 44.

Bucuria Învierii nu este trecătoare, ci este deplină. Este bucuria eternă şi desăvârşită. De aceea, nimeni nu trebuie să fie trist în noaptea Învierii. Nimeni nu trebuie să plângă pentru că toate motivele de întristare par acum fără însemnătate faţă de biruirea morţii. De ce să ne întristăm din pricini care ne conduc spre moarte, când ştim acum că prin moarte trecem la viaţa veşnică?[4] De aceea cântă Biserica în noaptea Învierii: ,,Cu bucurie unul pe altul să ne îmbrăţişăm! O, Paştile, Izbăvirea de întristare!"[5] Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice : „Nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că s-a arătat împărăţia pentru toţi. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că iertare din mormânt a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a eliberat pe noi moartea Mântuitorului."[6] Ziua aceasta, numită „*Sărbătoarea sărbătorilor*" şi cântată înălţător în Canonul Învierii, „Această vestită şi sfântă zi, una a sâmbetelor, împărătească şi doamnă, praznic al praznicelor este şi sărbătoare a sărbătorilor..."[7], este sfântă şi încărcată de bucurie pentru că astăzi poarta cerului, care fusese închisă oamenilor, a fost deschisă de Hristos tuturor celor ce-L mărturisesc. Să ne luminăm cu prăznuirea şi să ne înfrăţim în bucurie deoarece, pentru toţi oamenii deopotrivă, Învierea lui Hristos izvorăşte roade de necuprinsă valoare pentru credinţa şi viaţa noastră. Cel Ce era Însăşi Viaţa a primit moarte, ca prin patimile Sale să frângă lanţurile morţii şi, prin Înviere, să elibereze neamul omenesc de sub stăpânirea acesteia.

Preacucernici părinţi, iubiţi fraţi şi surori în Domnul,

După urcuşul nostru duhovnicesc din timpul Postului Mare, prin lacrimi şi pocăinţă, am trecut la bucuria învierii noastre cu Hristos. Adevărul Învierii Domnului nu

4. Pr. Prof. dr. Dumitru Stăniloae, *op. cit*., p. 265.
5. Canonul Învierii, *op. cit*., p. 43.
6.Sf. Ioan Gură de Aur, *Cuvânt de învăţătură la Sfintele Paşti*, în *Slujba Învierii*..., p. 46.
7. Canonul Învierii, Cântarea a 8-a, *op. cit*., p. 38.

poate să rămână tăinuit, ci el trebuie transmis, cu toată convingerea, întregii lumi. Creştinul adevărat crede în Hristos Cel viu şi împărtăşeşte cu bucurie acest adevăr luminat de credinţă. Învierea ne cheamă la trezirea din amorţeala şi formalismul religios. Numai înviind şi noi la o viaţă nouă în Hristos, vom putea fi cu adevărat oameni ai bucuriei. Sfintele Paşti pe care le sărbătorim astăzi, trebuie să corespundă renaşterii noastre sufleteşti, adică ridicării din mormântul păcatului şi reînceperii unei vieţi neprihănite şi sfinte. În contextul actual, trebuie să urmăm modelul suprem de jertfă şi de înviere care este Hristos Domnul. Nu este împlinire mai demnă pentru oameni decât hlamida biruinţei vieţii asupra morţii păcatului şi înnoirea în duhul Învierii lui Hristos. La Hristos cel Înviat se ajunge numai prin Hristos cel răstignit, potrivit cuvintelor Sale: „Cel ce vrea să vină după mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie." (Luca 9, 23). Referitor la aceasta, Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel subliniază: „Rănile patimilor sau suferinţelor lui Hristos Cel răstignit s-au vindecat prin Înviere. Deşi nu mai sângerează, ele totuşi însemnează ceva: rămân stigmate sau semne ce confirmă şi comunică iubirea Lui smerită care a suferit şi a biruit păcatul şi moartea. Rănile Crucii vindecate prin Înviere arată taina mântuirii noastre în Dumnezeu, şi anume, suferinţele şi nevoinţele noastre în lupta cu păcatul nu sunt uitate de Dumnezeu în veşnicie, ci vindecate şi luminate, transfigurate în semne ale biruinţei iubirii răstignite asupra egoismului, morţii şi iadului."[8]

Dreptmăritori creştini,

Individualismul este o mare suferinţă a omului modern pe care fiecare o resimte într-o măsură mai mare sau mai mică. În aceste condiţii, este cu atât mai actual mesajul lui Hristos

8. ÎPS. Daniel, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, *Învierea lui Hristos, lumina vindecării noastre. Pastorala de Sfintele Paşti*, în „Candela Moldovei", an XIV(2005), nr. 5, p. 3.

are, prin învierea Sa, l-a smuls pe om din izolarea în care păcatul l-a închis, din individualism, şi l-a făcut capabil să se împărtăşească de iubire, în comuniune cu Dumnezeu şi cu oamenii, în biserică. Despre omul de astăzi se spune că nu mai are capacitatea de a se considera ca fiind creat după chipul lui Dumnezeu. Astfel, nu mai putem vorbi de el ca fiind cel prin care lumea se sfinţeşte, ci de cel prin care lumea se pierde.[9] Omul caută să impună legi naturii văzute. Reuşeşte să realizeze un progres ştiinţific şi tehnologic, dar nu-i oferă naturii sale transfigurarea. Puterea lui nu mai e înţeleasă ca depinzând de puterea lui Dumnezeu, potrivit cuvintelor Apostolului Pavel: „Toate le pot întru Hristos care mă întăreşte…" (Filipeni 4, 13), ci omul se proclamă atotputernic şi atotsuficient. Omul de astăzi are falsul sentiment că poate totul prin el însuşi, fiindcă pretutindeni vede propriile lui lucruri, iar nu lucrările lui Dumnezeu. Şi influenţa specială a tehnologiei în modelarea vieţii noastre este cunoscută. Tehnica ameninţă să devină astăzi o putere ce creează iluzia că prin ea omul va putea soluţiona toate problemele vieţii lui şi că poate deveni stăpânul lumii şi al vieţii, fără Dumnezeu. Societatea „a început deja să se schimbe într-o masă mecanizantă şi mecanizatoare, prin aservirea omului maşinii impersonale şi fără suflet. Desigur, ţinta este întotdeauna prosperitatea, o tendinţă care nivelează orice baraj moral, orice rezistenţă şi reţinere etică.". Din bucuria Învierii, parcă, an de an ne împărtăşim tot mai puţin. Faptele şi gândurile întunecate cuceresc mai repede multe inimi ale semenilor noştri. Necredinţa, indiferenţa, delăsarea şi, mai ales, ura faţă de aproapele, manifestate chiar prin violenţă care ajunge până la suprimarea vieţii omeneşti, aruncă umbre ale întunericului peste lumina la care ne cheamă neîncetat Hristos Domnul. Situaţia societăţii noastre româneşti

9. Pr. prof. dr. Gheorghios Metallinos, *Parohia – Hristos în mijlocul nostru*, Sibiu, 2004, p. 58.
10. *Ibidem*, p. 59.

contemporane şi chiar a lumii ne arată că multe din semnele slăbirii dragostei faţă de Dumnezeu în viaţa de zi cu zi sunt realităţi cu care ne confruntăm. Valorile moral-creştine şi veşnice ale Evangheliei lui Hristos sunt adeseori înlocuite cu deşertăciuni. În această situaţie, cea mai afectată este familia, instituţia sfântă, întemeiată de Dumnezeu, prin intermediul căreia El îşi continuă opera creaţiei Sale în lume. Păcatele împotriva firii sunt acceptate ca fiind fireşti. Numărul crimelor comise asupra propriilor copii, prin avort, cunoaşte o creştere îngrijorătoare. Familiile se dezbină, divorţurile se înmulţesc, iar copiii sunt abandonaţi în voia soartei. Pe de altă parte, părinţii, după o viaţă de sacrificii, sunt alungaţi de acasă de propriii lor copii, fiind nevoiţi să-şi ducă ultimele zile ale vieţii în singurătate. Absenţa lui Hristos în toată perioada ateismului forţat din trecut, îşi prelungeşte efectele în viaţa societăţii noastre. Presa, radioul şi televiziunea prea adesea ne atrag atenţia asupra, manifestărilor de ură şi violenţă, în special în rândurile tinerilor. Una dintre provocările omului contemporan pare a fi aceea a libertăţii fără limite. Omul vrea şi cere să i se îngăduie orice lucru. Revendicarea drepturilor umane a ajuns deja la „dreptul" omului de a-şi lua viaţa. Nimeni nu mai îndrăzneşte să interzică ceva. Lucruri despre care până mai ieri nu se auzea, acum au ajuns să fie dezbătute în public.

Nu demult, în numele unei libertăţi pretinse, s-a încercat prin tot felul de mijloace eliminarea religiei din liceu, motivându-se, într-un mod cu totul eronat, că această disciplină nu se predă în statele Comunităţii Europene. Acesta, însă, este un neadevăr deoarece, când vorbim de ora de Religie în şcoala românească, trebuie să recunoaştem că aceasta a început în tinda Bisericii. De asemenea, înainte să apară primele abecedare, au apărut *Ceaslovul, Psaltirea, cărţile de rugăciune, Sfânta Scriptură* şi *Vieţile Sfinţilor*, iar tinda Bisericii a ţinut loc de ,,sală de clasă". În perioada interbelică, locul şi rolul religiei a fost foarte bine conturat,

fără a se separa actul educaţional de componenţa lui morală. Eliminarea ei poate aduce deservicii atât sistemului educativ, cât şi societăţii noastre româneşti în ansamblul ei. Uniunea Europeană are o moştenire creştină şi lucrul acesta este conştientizat în toate statele membre, dovadă fiind că în majoritatea statelor Comunităţii Europene se studiază religia în şcoală, la toate nivelurile. Iată, aşadar, importanţa educaţiei religioase în viaţa tinerilor, mai ales în perioada critică a adolescenţei, când aceştia au nevoie, mai mult ca oricând, de asistenţa religioasă a Bisericii. .

Pentru a ne bucura cu adevărat de Învierea Domnului este absolut necesar ca viaţa noastră să se identifice cu viaţa Bisericii. De aceea, în faţa acestor provocări şi crize contemporane suntem chemaţi să rămânem statornici în credinţă şi în Sfânta Biserică a neamului, aşa cum au trăit strămoşii noştri de-a lungul veacurilor şi cum ne îndeamnă şi Sfântul Apostol Pavel: „Fraţilor, staţi neclintiţi şi ţineţi predaniile pe care le-aţi învăţat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră! ”(II Tes. 2, 15).

Iubiţii mei,

Cu voia lui Dumnezeu, s-au împlinit doi ani de la întronizarea ca întâiul ierarh al acestor plaiuri giurgiuvene binecuvântate, ceea ce ne îndeamnă să mulţumim Domnului pentru toate binefacerile revărsate peste noi în acest răstimp în care strădaniile noastre s-au împreunat cu cele ale preoţilor şi binecredincioşilor creştini. Prezenţa dumneavoastră, dragostea cu care m-aţi întâmpinat, mă fac să mă simt legat sufleteşte de această eparhie şi, totodată, să Vă rămân îndatorat cu rugăciuni către Bunul Dumnezeu să Vă binecuvânteze. Am venit cu multă dragoste în acest ţinut istoric încărcat de spiritualitate.Sunt foarte multe lucruri pe care le-am realizat cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile şi cu sprijinul clerului şi al credincioşilor noştri. După o perioadă relativ scurtă, avem o seamă de împliniri: tinerii

noştri sunt educaţi în şcoli în spiritul învăţăturii lui Hristos, preoţii sunt prezenţi în spitale şi în penitenciare, s-au construit capele, case parohiale şi aşezăminte sociale, Seminarul Teologic beneficiază de o clădire modernă, s-a editat „Almanahul bisericesc" al Eparhiei, precum şi publicaţia „Revista Ortodoxă", în paginile cărora se oglindeşte fidel activitatea culturală şi pastoral-misionară desfăşurată în cuprinsul episcopiei noastre. De asemenea, menţionăm cu bucurie că s-au renovat şi zidit multe biserici şi mănăstiri, între care amintim mănăstirea „Buna-Vestire" de la Bolintin, sfinţită de Noi cu prilejul hramului acesteia, readucînd, astfel, la viaţă vestita vatră de sihăstrie din „Pădurea cea Mare de la Bolintin", atestată documentar într-un hrisov al lui Alexandru Aldea Voievod din 15 martie 1433. Iată cum aceste lucrări ne încurajează şi ne arată că numai dacă ne implicăm şi dacă voim, putem avea realizări mari şi frumoase.

Cu gândul şi nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu care pe toate le împlineşte prin Duhul Sfânt, trebuie să ne continuăm lucrarea pastorală şi misionară, fiind conştienţi că mai sunt multe de înfăptuit. Se cuvine să ne implicăm cu mai mult curaj în societatea noastră, în miezul problemelor care o frământă. În noul context, al slujirii lumii pe diverse planuri, să dăm mai multă importanţă slujirii semenilor noştri, după cum ne învaţă Sfânta Evanghelie. Bucuria Sfintei Învieri trebuie împărtăşită, aşa cum ne îndeamnă Întâistătătorul Bisericii noastre, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, „mai ales celor întristaţi de suferinţă, bolnavi în casa lor, în spital sau pe drumuri, celor întristaţi de sărăcie şi de neajutorare, celor întristaţi de necazuri şi de singurătate, celor întristaţi de doliu pentru cei morţi, celor întristaţi de dor după cei plecaţi departe în ţară sau în străinătate, celor întristaţi de greul zilei de azi şi de teama zilei de mâine, precum şi tuturor celor ce au nevoie de prezenţa şi ajutorul nostru ."[11]

11. IPS. Daniel, *Învierea lui Hristos – izbăvirea de întristare. Pastorală de Sfintele Paşti*, în „Candela Moldovei", nr. 1-4/2006, p. 5.

Numai în acest fel ne vom dovedi adevăraţi ucenici ai Mântuitorului, vieţuitori în duhul dragostei şi bucuriei Mântuitorului Hristos Cel Înviat, Cel ce este pururi cu noi şi în noi şi ne călăuzeşte în veşnicie.

Dorindu-Vă tuturor ca Sfintele Sărbători ale Învierii Domnului să Vă dăruiască sănătate, pace, bucurie şi spor în tot ceea ce este bun şi folositor pentru mântuirea noastră, pentru familiile noastre, pentru Biserica şi neamul nostru românesc, Vă întâmpin cu vestirea :

Hristos a înviat !

şi rămân al Vostru, al tuturor părinte iubitor şi rugător către Hristos Domnul şi Mântuitorul sufletelor noastre.

† **Dr. A MBROZIE**

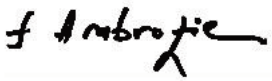

EPISCOPUL GIURGIULUI

Dată în reşedinţa Noastră episcopală din Giurgiu cu prilejul Învierii Domnului din anul 2007

SFÂNTA EPISCOPIE A GIURGIULUI